

та приймати рішення у нестандартних ситуаціях), що дуже важливе для ефективної майбутньої професійної діяльності.

*Євдокимова Н.М., к.е.н., проф.,
Решетняк Т.І., к.е.н., доц.,
кафедра стратегії підприємств*

ФОРМУВАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА

Комплекс науково-дослідницьких компетенцій майбутнього фахівця формується на основі набуття студентами навичок проведення наукових досліджень впродовж усього навчання у вузі, коли розвиток наукового мислення досягається низкою методів, спеціальних заходів і дій. Стрижнем ціннісної корекції навчального процесу у напрямку підготовки фахівця для модерного інноваційного суспільства стає фахова науково-дослідницька робота, яка нині є виокремленою позицією навчального плану підготовки бакалавра з економіки підприємства. Її предмет, технологія реалізації та зміст вихідних компетенцій значно вирізняються з-поміж інших фахових дисциплін, чому сприяли важливі обставини економічного життя.

На вітчизняному ринку праці ще не сформувався попит на науково орієнтованих носіїв знань для створення інновацій, а найчастіше від фахівців вимагається лише обізнаність з предметною галуззю знань, певні професійні навички і практичний досвід. Водночас у новій економіці зміна ідей, знань і технологій відбувається значно швидше, ніж зміна людського покоління. А це означає, що навчити людину на все її професійне життя, як це закладено в основу традиційної освіти, неможливо. Однак у процесі професійної підготовки можна й треба навчити студента пізнавати, виробити у нього потребу у навчанні упродовж життя. З урахуванням цього на кафедрі стратегії підприємств був розроблений перелік випереджальних науково-дослідницьких компетенцій економіста підприємства, які утворюють ключові характеристики фахівця дослідницького типу. Процес створення унікального творчого продукту також є особливим — з рук в руки — тобто через майстер-класи досвідчених науковців і організаторів науково-дослідних проєктів. Для відпрацювання навичок проведення наукових досліджень передбачено декілька різновидів технологій. У процесі першого з них, наукового семінару, прищеплюється інтерес до гарної обізнаності в сучасній науковій проблематиці та формується загальне уявлення про науково-дослідницький процес. Другий — орієнтований на набуття навичок спільного виконання наукових проєктів і відбувається у формі тренінгу. Водночас студенти виконують індивідуальні дослідження у форматі курсової роботи-есе. Насамкінець проходять презентації результатів досліджень, відбуваються дискусії та обговорення доповідей.

Слід зауважити, що незважаючи на успішний досвід у цій галузі, наукові дослідження студентів мають стати предметом спеціального цілеспрямованого вивчення, оскільки чимало аспектів: організаційних, методичних і навіть психологічних не можна вважати розв'язаними.

*Жиліна О.В., асистент
кафедри стратегії підприємств*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ З КУРСУ «ПРОЕКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Перехід до ринкових відносин активізував інтерес до вивчення деяких сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі. Адже навчальний процес повинен бути наповнений сучасними засобами, які зможуть забезпечити його інтенсивне вдосконалення. Найважливішою умовою формування професійних фахівців відповідно до європейських вимог є впровадження в навчальний процес наступних сучасних засобів: аналіз конкретних ситуацій; інтерактивні завдання; сучасні аналітичні програми; тренінги, ділові та рольові ігри; навчальні групові дискусії; мозковий штурм та інші активні методи навчання. Суть даних інтерактивних методів навчання полягає в тому, що навчальний процес організовується на основі взаємодії, діалогу, в ході якого студенти навчаються критично мислити, вирішувати складні практичні проблеми, проводити аналіз обставин і відповідної інформації, приймати рішення в конкретних практичних ситуаціях. При цьому важливими вимогами для застосування активних навчальних методів є розробка ефе-

ктивної системи мотивації студентів та встановлення об'єктивних критеріїв оцінювання студентів.

Одним із ефективних засобів розвитку мислення студентів і вироблення у них навиків самостійного прийняття рішень є організація практичних занять у вигляді тренінгу. Тренінг вважається найбільш трудомісткою, але одночасно і ефективною формою роботи з дисципліни «Проектний менеджмент». Тренінг є такою формою активного навчання, метою якого є збагачення знаннями, розвиток конкретних умінь і навичок. Тренінг максимально наближає студентів до практичної діяльності майбутнього фахівця. Адже в основу проведення тренінгу покладено ситуацію, яка імітує виробничо-підприємницьку діяльність підприємства. Тренінг потрібно проводити у кілька етапів. На першому етапі студенти академічної групи отримують вихідні дані і завдання від викладача та поділяються на малі групи. Другий етап передбачає розробку групами бізнес-проектів створення та просування на ринку підприємством нового виду продукції із декількох запропонованих варіантів за умовою завдання (дана робота виконується групами в позааудиторний час). Результатом третього етапу є презентація розроблених бізнес-проектів і характеристика чинників, що впливають на їх впровадження. Особливо важливим на цьому етапі тренінгу є вміння чіткої аргументації запропонованих студентами рекомендацій щодо вибору нового виду продукції та діяльності підприємства. На цьому ж етапі проводиться оцінка роботи студентів. Роль викладача полягає у виваженій оцінці кожного учасника з урахуванням його знань з дисципліни та вміння подавати розроблені матеріали.

У процесі створення тренінгів слід враховувати деякі особливості: теоретичний матеріал повинен охоплювати основні, додаткові та спеціальні питання, що подаються у вигляді опорних конспектів із посиланням на джерела інформації. Це буде спонукати студентів самостійно опрацьовувати додаткові і спеціальні питання курсу, оскільки без їх вивчення буде важко вирішити практичні ситуації тренінгового заняття.

Використання тренінгових технологій у навчальному процесі набуває все більшого значення, оскільки метод конкретних ситуацій є саме тим інструментом, який дозволяє застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань. Проведення тренінгу активізує студентів, дозволяє застосовувати отримані теоретичні знання в практичній змодельованій ситуації майбутньої професійної діяльності. За допомогою цього методу студенти опановують способи обробки інформації про діяльність підприємства, мають можливість проявити і удосконалити аналітичні навички, набувають вміння підготовки і прийняття управлінських рішень, вміння практично застосовувати набуті знання. Цей метод також пробуджує у студентів інтерес і прагнення до знань, дає змогу набуті практичних навичок по виконанню індивідуальних завдань та їхньої публічної презентації, навчає студентів ефективній роботі в команді.

*Кизенко О.О., к.е.н., доцент,
доцент кафедри стратегії підприємств*

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЛЕКЦІЙ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується практично необмеженим доступом до інформаційних ресурсів у різних галузях знань. Ця ситуація, з одного боку, полегшує процес оволодіння економічною спеціальністю, з іншого боку, ускладнює опрацювання великих масивів інформації. В умовах практично повного забезпечення в КНЕУ імені Вадима Гетьмана всіх навчальних курсів посібниками для самостійного вивчення наукових дисциплін, підготовлених, переважно, тими викладачами, що проводять лекційні заняття, змінюються акценти лекційних занять з безпосереднього забезпечення інформацією щодо всебічного розкриття предмету вивчення науки на систематизацію інформації, яка є в зовнішніх джерелах, і якою легко може скористатись студент через доступ до електронних баз даних бібліотеки університету, що надається всім студентам.

На разі, метою проведення лекційних занять на заочній формі навчання є перш за все надання ключової інформації щодо предмету вивчення тієї чи тієї підсистеми знань економічної науки. Водночас, особливістю проведення лекційних занять є їх проведення під час сесії на заочній формі навчання, що означає короткострокову детермінованість у часі та поєднання з проведенням практичних занять та екзаменів у межах одного дня. Такі умови проведення лекцій збільшують навантаження на студентів-заочників під час сесії у порівнянні зі студентами денної форми навчання, водночас знижуючи концентрацію їх уваги саме під час проведення лекцій.